

असल सञ्चार भनेको के हो ?

असल सञ्चार भनेको स्वभाविक रूपमा साभ्ता बुझाई हासिल गर्न एक व्यक्ति तथा समुहबाट अर्को व्यक्ति तथा

समुहमा जानकारी प्राप्त गर्नु हो जहाँ एक अर्कोको इच्छा, विश्वास, मनसाय र ज्ञानलाई विचार गर्न आवश्यक हुन्छ । असल सञ्चारले द्वन्द्व संवेदनशील भएर आफ्ना अभिव्यक्तिहरू राख्नका लागि प्रेरणा प्रदान गर्दछ ।

सञ्चारको क्रममा श्रोता र वक्ताको दृष्टिकोण

वक्ता : कुराकानीको लागि के सान्दर्भिक छ भनेर थाहा पाउन श्रोताहरूले के जान्दछन् र के जानेका छैनन् भनेर सोचन आवश्यक हुन्छ ।

श्रोता : कुराकानीलाई बुझ्न वक्ताको अनुमानित मनसाय र लक्ष्यको स्पष्टता हुनु आवश्यक हुन्छ ।

सद्भावपूर्ण समाजका लागि असल सञ्चार किन महत्वपूर्ण छ ?

सद्भावपूर्ण समाजका लागि असल सञ्चार महत्वपूर्ण छ, किनकि यसले

- ❁ समझदारीलाई बढावा दिएर विश्वास बढाउँछ,
- ❁ मतभेद तथा द्वन्द्वहरू समाधान गर्दछ, र सामाजिक एकतालाई बढावा दिन्छ,
- ❁ नागरिक संलग्नता बढाउँछ,
- ❁ सामाजिक सम्बन्धहरूको पोषण गर्छ,
- ❁ सबैको भलाइ हुने साभ्ता लक्ष्यहरूको लागि सँगै काम गर्न प्रोत्साहान गर्छ,

प्रभावकारी सञ्चारमा बाधा पुर्याउने कारकहरू

- ❁ पूर्वाग्रह, अनुनय र आक्रामकता
- ❁ भावनात्मक स्थिति
- ❁ फरक व्यक्ति तथा समुदायहरूका फरक सञ्चार शैलीहरू
- ❁ अरुको कुरा सुन्न नसक्नु र विमुख हुनु
- ❁ विश्वासको कमी
- ❁ सांस्कृतिक भिन्नता र भाषा को भिन्नता

द्वन्द्व व्यवस्थापन / समाधानमा सञ्चारका रणनीतिहरू

बार्गेनिङ : पक्षहरू बीच प्रत्यक्ष वार्ताको माध्यमबाट द्वन्द्वको लागि सम्झौताको खोजी गर्ने ।

मध्यस्थता : एक तटस्थ तेस्रो पक्षद्वारा कुराकानीको सुविधा र सुझावहरू पेस गरेर विवादको समाधान गर्नको लागि प्रयास गर्ने ।

फैसला : एक तटस्थ तेस्रो पक्षद्वारा दुवै पक्षहरूको अध्ययन गरेर फैसलाबाट विवादको व्यवस्थापन गर्ने ।

सम्झौतामा पुग्ने रणनीतिहरू

स्रोतको विस्तार : उपलब्ध स्रोतहरू वृद्धि गरेर दुवै पक्षले आफ्ना प्रमुख लक्ष्यहरू प्राप्त गर्न सक्दछन् ।

ब्रिजिङ : कुनै पनि पक्षले आफ्नो प्रारम्भिक मागहरू प्राप्त गर्दैन, तर दुवै पक्षको प्रमुख हितहरू पूरा गर्ने नयाँ विकल्पहरूको खोजी गरिन्छ ।

मुद्दाहरूको प्राथमिकीकरण : प्रत्येक पक्षले कम प्राथमिकताको मुद्दाहरूमा छुट दिएर प्रमुख मुद्दाहरूको समाधानमा सहमत हुने साझा आधार खोज्ने गरिन्छ ।

लागत कटौती : एक पक्षले आफूले चाहेको कुरा पाउँछ र अर्को पक्षलाई पर्ने नकारात्मक प्रभावहरू कम गरिन्छ ।

गैर-विशिष्ट क्षतिपूर्ति : एक पक्षले आफूले चाहेको कुरा पाउँछ र अर्को पक्षलाई असम्बन्धित मुद्दामा क्षतिपूर्ति दिइन्छ ।

